[Erdélyi Magyar Adatbank]

II

BALLADA- ÉS ROMÁNC-ELEMEKET TARTALMAZÓ RÉGI ÉS ÚJABB DALOK

[Vákát oldal]

218

NEM ANYÁTÓL LETTEM

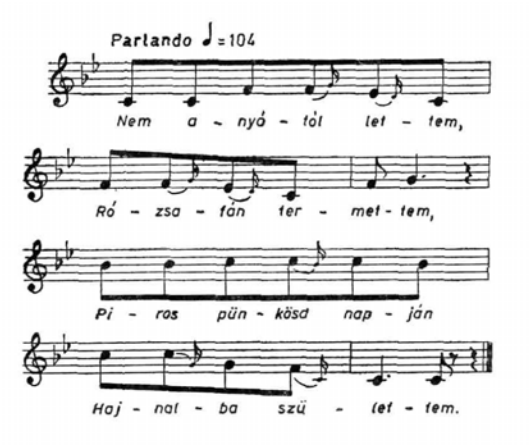

Ki akkor születik,
Szerencséje nincsen,
Én akkor születtem,
Szerencsétlen lettem.

Kerülj, szívem, kerülj,
Kertem alján kerülj,
Ott es csak úgy kerülj:
Búval meg ne merülj.

Fekete ja holló,
Gyászt visel magáér',
Én is gyászt viselek
A régi rózsámér'.

Szállj le, holló, szállj le,
Gyászos ablakomra,

Hogy írjak levelet
Mind a két szárnyadra.

Egyiket apámnak,
Másikat anyámnak,
Harmadikat írom
A régi rózsámnak.

Rózsám, édes rózsám,
De sok ennyi idő,
Hogy telik el búval,
Annyi gyászesztendő?

Nyárba nyíl a szegfű,
S a sok piros rózsa,
Nem tudnálak, rózsám,
Felejteni soha.

Hogyha tudnád, rózsám,
Mennyit sirok érted,
Mindig magam előtt
Látom a te képed.

Nem tudnálak, rózsám,
Soha megátkozni.
Nagy átok van rajtam:
Mér tudlak szeretni?

Hosszú az éccaka,
Nincs ki elaludja,
Bánatos a szívem,
Nincs ki vigasztalja.

Sokan elalusznak,
Víg álmokat látnak,
Csak az én szemeim
Párnákat áztatnak.

Fúvom az éneket,
De nem jó kedvemből,
Mert a bú fúvassa
Szomorú szívemből.

Lészped (Moldva), 1954

219

A PÜNKÖSTI RÓZSA

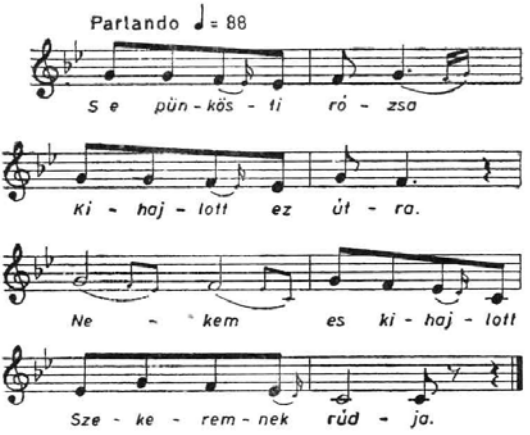

Nem tudom, édesem,
Jóra-je vaj rosszra,
Jóra-je vaj rosszra,
Vaj hótig bánatra.

Adná Isten jóra,
Ne fordissa rosszra,
Ne fordissa rosszra,
Vaj hótig bánatra.

Kimenék ez útra,
Lenézek ez úton,
Látám édesemet
S ő es láta ingem.

Akarám szollítni,
Szánom búsítani
S ez ő genge szívit
Megszomoritani.

S úgy es megszóllítom
Egy szóval, kettővel,
S úgy es megszóllítom
Egy szóval, kettővel:

„Merre mensz, édesem,
Hova mensz, édesem,
Víz alámentjire,
Szélnek feljöttjire?

Víz alámentjire,
Szélnek feljöttjire,
Ne menj el, édesem,
Ne hagyj el ingemet!

Met megveszen ingem
E hideg havassa,
E hideg havassa,
Disznó turkálása.”

„Nem veszen, édesem,
Jó meleg csergébe,
Nem veszen, édesem,
Jó meleg csergébe.”

Fúvadoz e szellő,
Azt sem tudom, merről,

Alul e vaj felül,
Vaj édesem felől.

Fúdd el jó szél, fúdd el
Hosszú útnak porát,
Hosszú útnak porát
S ez én lelkem búját!

Fúdd el, jó szél, fúdd el
Lodzás közepibe,
Fúdd bé édesemnek
Meleg kebelibe!

Jaj, ne fúdd szegénnek,
Hogy éljen kedvére;
Éljen, eki élhet,
Met én nem élhettem,

Met én nem élhettem,
Bútul se, bánattúl,
Bútul se, bánattúl
S e fekete gyásztúl.

Klézse (Moldva), 1965

220

ELKÜLDÉM AZ URAM

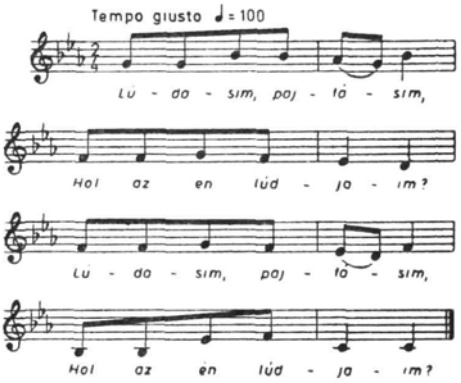

Tizenketten vótak,
Mind fehérek vótak,
Tizenketten vótak,
Mind fehérek vótak.

Csak kettő vót barna,
Harmadik az anyja,
Csak kettő vót barna,
Harmadik az anyja.

Elhajtottam lúdam
Tenger közepibe,
Elhajtottam lúdam
Tenger közepibe.

Elküldém én uram,
Hajtsa haza lúdam,
Elküldém én uram,
Hajtsa haza lúdam.

Jőjjen haza lúdam,
Vejszen oda uram;
Jőjjen haza lúdam,
Vejszen oda uram.

Mégse vejszen szegén,
Met jó pipás legény,
Mégse vejszen szegén,
Met jó pipás legény.

Házi komandónak,
Kemence-dugónak,
Házi komandónak,
Kemence-dugónak.

Lúdaim, lúdaim,
Tizenketten vagytok,
Lúdaim, lúdaim,
Tizenketten vagytok.

Tizenketten vagytok,
Mind fehérek vagytok,
Tizenketten vagytok,
Mind fehérek vagytok.

Csak kettő van barna,
Harmadik az anyja,
Csak kettő van barna,
Harmadik az anyja.

Messze felreppentek,
Messze es elszálltok,
Messze felreppentek,
Messze es elszálltok.

Az én édesemnek
Hírit nem halltátok?

Az én édesemnek
Hírit nem halltátok?

„Vaj halltuk, vaj láttuk
Nagy mart oldalába,
Vaj halltuk, vaj láttuk
Nagy mart oldalába,

El vala szenvedve,
El vala vérejzve,
El vala szenvedve,
El vala vérejzve.”

Lészped (Moldva), 1957

221

A VIRÁGOK VETÉLKEDÉSE

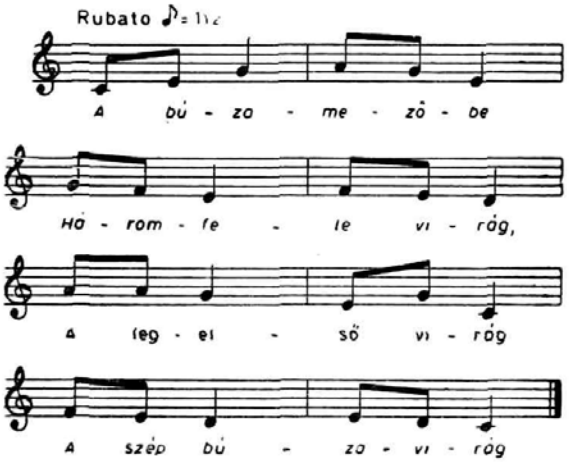

A második virág
A szép szőlővirág,
A harmadik virág
A szép szegfűvirág.

Szóval felfelele
A szép búzavirág:
„Szebb vagyok, jobb vagyok
Az egéssz virágnál,

Mert engemet tesznek
Oltári szent helyre,
Engemet neveznek
Jézus szent testének.”

Felele nekije
A szép szőlővirág:
„Szebb vagyok, jobb vagyok
Az egéssz virágnál,

Mert engemet tesznek
Oltári szent helyre,
Engemet neveznek
Jézus szent vérének.”

Felele nekije
A szép szegfűvirág:
„Szebb vagyok, jobb vagyok
Az egéssz virágnál,

Mert engem leszednek,
Bokrétába kötnek,
Kevély legényeknek
Kalapjába tesznek.”

Krizba (Barcaság), 1965

222

ELMENT A MADÁRKA

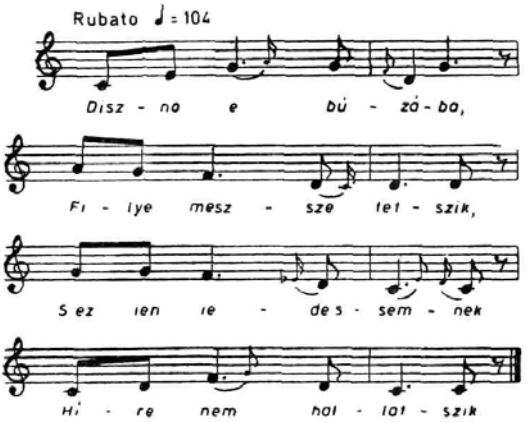

Elment e madárka
Idegen országra,
S azt izente vissza:
Visszajő tavaszra.

S ha akkorra nem jő,
Rúzsa-kinyílásra,
S ha akkorra sem jő,
Búzapirulásra.

S akkorra se nem jő,
Szöllyő lágyulásra,
Bizon jól tudom ién:
Többet sohasem jő.

„Háj vissza, madarka,
Üress e kalicka!
Adok neked enned
Fejér búzakenyert.

Fejér kenyert enni,
S ek kicsi bort inni.”
„Nem kell nekem, nem kell
Se enni, se inni,

Met ién felszoktam vót
Jó reggelt felkelni,
Harmatvizet inni,
Erdőnek csendítni.

Erdőnek csendítni,
Sziepen iénekelni,
Kicsi testvérimnek
Jó szívet csinálni.”

Külsőrekecsin (Moldva), 1955

223

HÁROM ESZTENDEJE

Három esztendeje,
Negyedikbe fordult,
Hogy ez ién iédesem
Háborúba indult.

Nad hosszú utakat
Eleibe vette,
S e bút s e bánatot
Magához elelte,

S e bút s e bánatot
Magához elelte,
S e keserűséget
Zén szűvemre tette.

Késérj el vijala
Bárcsak e kapuig,
Azután elmenek
Magam egyedül es.

Nezz alá ez úton,
Met én ott menek el,
Virágos kertemből
Még virágot szedek.

Szedem e kezembe,
Hagyam bokrétának,
E te bús szűvednek
Vigasztalásának.

Klézse (Moldva), 1955

224

SÍR AZ EGYIK SZEMEM

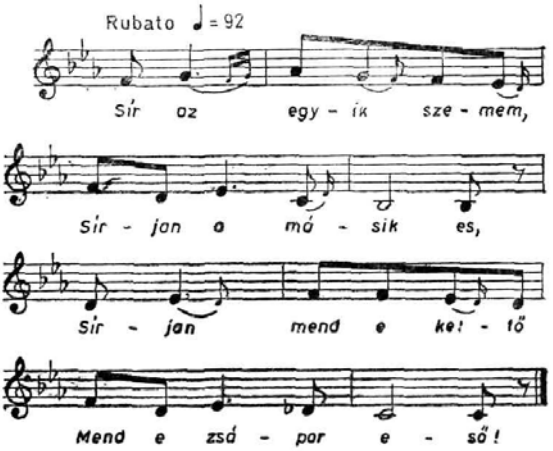

Sírok, emit sírok,
Válladra borulok,
Zén gombolyú könyvem
Hulljon e nyakadba.

S e kicsi halecska
Felül e küszöbre,
Töröli szemeit,
Küldené levelét.

Küldené rigótól,
Rigó ullyan madár,
Rigó ullyan madár,
Felül e fészkébe,

Felül e fészkébe,
Száll e levelére,
S mind azt fitogtassa,
Senki ne búsulja.

Klézse (Moldva), 1965

225

SZÓL A KAKAS

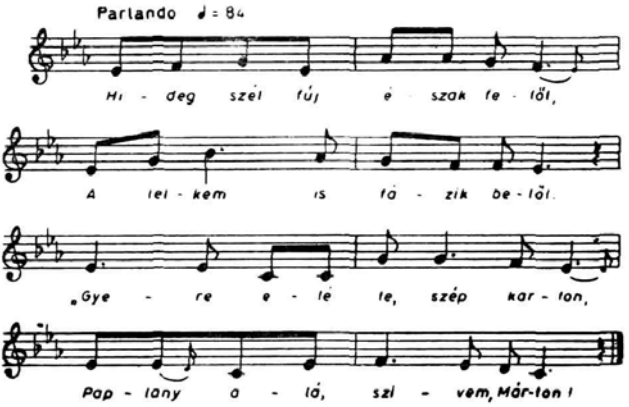

Már második orsóm járja,
Mást kötök fel a rokkámra;
Szívem a szívedet várja,
Szóll a kakas virradtára.

Szóll a kakas virradtára,
Gyere házam ablakára,
Ki zörgeti az ajtómat,
Talán meghallotta szómat.

Hogyha Márton veszni talál,
Rabolj el engem is, halál,
Mert nélküled ez az élet
Én számomra csak ítélet.

Buza (Mezőség), 1956

226

ÉN HA PÁVA VOLNÉK

Kimenék a hegyre,
Benezék egy vőgybe,
Abba vőgyecskébe
Egy kerek dombocska.

Arra növelkedik
Egy boroszlánfacska,
Annak növelkedik
Harminchárom ága.

Harminchárom páva
Tetejibe szállott,
Legalsó ágára
Fehér galamb szállott.

Ki kékbe, ki ződbe,
Ki fődig veresbe,
Ki kékbe, ki ződbe,
Ki fődig veresbe.

En ha páva vónék,
Jó reggelt felkelnék,
Jóreggelt köszönnék,
Hideg vizet innék.

Szárnyom csattogtatnám,
Tollam hullatgatnám,
A lányok felszednék,
Bokrétába kötnék.

Az ők édessiknek
Kalapjikba tennék,
Az ők édessiknek
Kalapjikba tennék.

Háromkút (Gyimesvölgye), 1962

227

FÚJD EL JÓ SZÉL

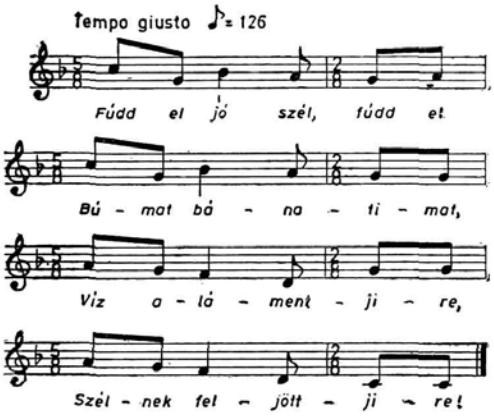

Fúdd be édesemnek
Meleg kebelibe,
Szálljon e szivire,
Hogy haljon meg tőle!

Mégse fúdd szegénnek,
Hogy élljen kedvire,
Fúdd be ződ lodzásba,
Lodzás közepibe.

Lodzás közepibe
Egy berekenyefa,
Berekenyefának
Harminchárom ága.

Harminchárom ágán
Harminchárom madár,
Ki kékbe, ki zőldbe,
Ki talpig fehérbe.

Klézse (Moldva), 1965

228

A VIRÁGOT ÉN ÜLTETTEM

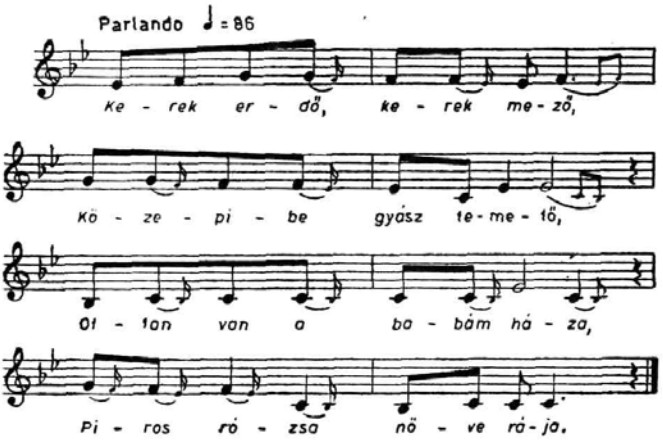

A virágot én ültettem,
Könnyeimmel öntözgettem,
Virág, virág, kicsi virág,
Nem öntözlek, elhervadjál.

Erdő, erdő, de magas vagy,
Édes rózsám, de messze vagy,
Ha az erdőt levághatnám,
Galambomat megláthatnám.

Olyan messze nem tudsz lenni,
Oda el ne tudjak menni,
Ha a lábam térdig váslik,
Úgy es elmejek odáig.

Fáj a szívem, nem tagadom,
Hogy miért fáj, nem mondhatom,
Csak magamba eltitkolom,
S azzal magamat hervasztom.

Görbepataka (Gyimesvölgye), 1959

229

HALLOD-E, TE SZELIDECSKE?

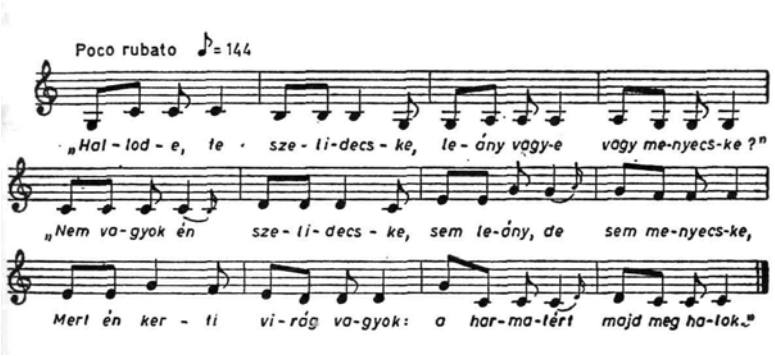

„Ha te virág vagy a kertbe,
Én meg harmat vagyok benne,
Este a virágra szállok,
Reggelig rajta úszkálok,
Este a virágra szállok,
Reggelig rajta úszkálok.”

Feketelak (Mezőség), 1962

230

AZT HALLOTTAM, BABÁM

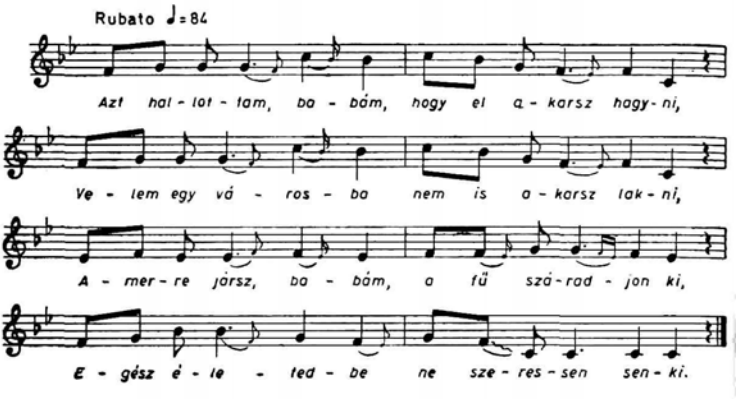

Bár csak az a hajnal sohase hasadna,
A mi szerelmünknek vége se szakadna.
Éjfél után pirkad, hasad a hajnal már,
Ölelj meg, galambom, mert árván maradtál.

Csak azt mondd meg, rózsám, melyik úton mész el,
Felszántom én aztat aranyos ekével,
Be is vetem én azt szemen szedett gyönggyel,
Be is boronálom sűrű könnyeimmel.

Szabad a madárnak ágrúl ágra szállni,
Csak nekem nem szabad a rózsámhoz járni,
Mert el vagyok zárva, eltiltottak tőle,
Kiért fáj a szívem, majd meghasad érte.

Szék (Mezőség), 1967

231

NE CSUDÁLKOZZATOK

Ne csudálkozzatok:
Illyen sárig vagyok,
Három esztendeje
Török rabja vagyok.

Török rabja vagyok,
Tömlecbe rothadok,
Tömlecbe rothadok,
Térgyig vasba vagyok.

Ha megszabadulok,
Mind csak tihid leszek,
Szabadulásomig
Nyújtsd bé jobb kezedet.

Nyújtsd bé jobb kezedet,
E tömlec ablakján,
Vegyek bocsánatot
Halálom óráján.

Klézse (Moldva), 1957

232

DE KESERŰ KENYÉR

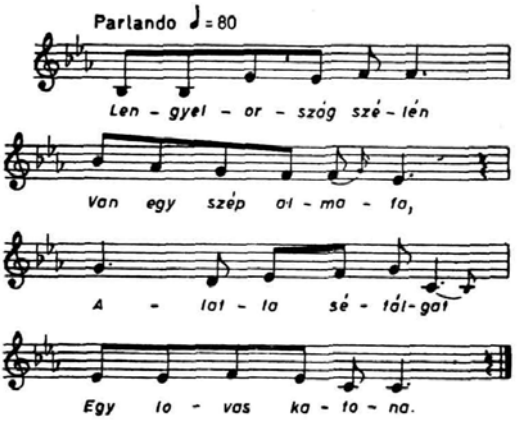

Mind azt fúdogalja:
Istenem, Istenem,
De keserű kenyér
Az katona kenyér.

Két kezével szántja,
Vírrel boronálja.
Két kezével szántja,
Vírrel boronálja.

Imhol kerekedik
Egy fekete felhő,
Benne tollászkodik
Egy fekete holló.

Szállj le, holló, szállj le,
Hogy izenjek tülled
Apámnak, anyámnak,
Jegybéli mátkámnak.

Ha kérdik, hol vagyok,
Mondd meg, hogy hol vagyok,
Lengyelország szélén
Egy katona vagyok.

Szépkenyerűszentmárton (Mezőség), 1969

233

ÁLLJ MEG, HOLLÓ

Ni, hol kerekedik egy fekete felleg,
Alatta repül el egy fekete holló!
Állj meg, holló, állj meg, ne zavard a vizet,
Hogy igyak egy cseppet, hogy izenjek rólad!

Izenjek apámnak, izenjek anyámnak,
Izenjek anyámnak, jegybeli mátkámnak.
Ha kérdi, hogy vagyok, mondjad, hogy rab vagyok,
Vármegye piacán térdig vasban vagyok.

Megunta két lábam márványköven állni,
Megunta két kezem vészharangot húzni,
Megunta két fülem zöld erdő zúgását,
Megunta két szemem a messzi látását.

Né, hol leng egy nagy ház, Árgyélus a neve,
Abban van egy asztal gyásszal megterítve,
Azon van egy pohár, bánattal megtelve.
Mindegyikünkre jár e bánatos pohár,
Csak hozzám jönne el a szomorú halál.

Visa (Mezőség), 1969

234

NÉ, HOL KEREKEDIK

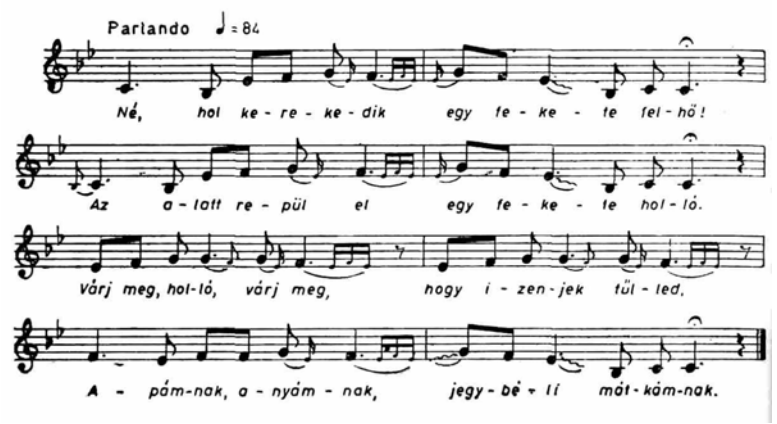

Ha kérdik, hol vagyok, mondjad, hogy rab vagyok,
Tatár városába térgyig vasba vagyok.
Megúnta két kezem hírharangot húzni,
Megunta két lábam vasakat rengetni.

Megúnta két lábam vasakat rengetni,
Kezemen, lábamon rabszíjat viselni,
Megunta két filem ződ erdő zúgását,
Megúnta két szemem vad lyány vigyázását.

Visa (Mezőség), 1967

235

TÉRDIG VASBAN VAGYOK

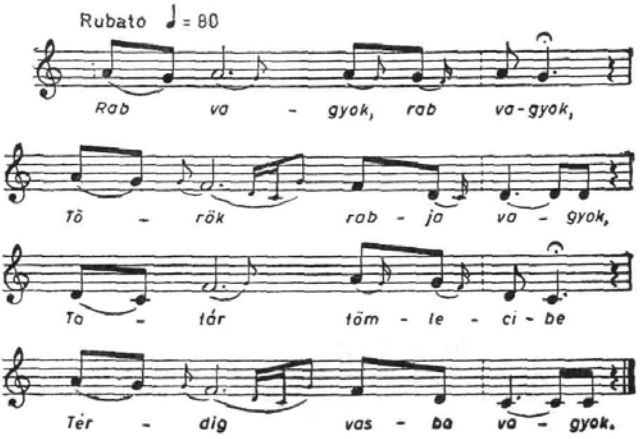

Rab vagy, fiam, rab vagy,
Ién es beteg vagyok,
Ha te megszabadulsz,
Ién es meggyavulok.

Ha te megszabadulsz,
Ién es meggyavulok,
Ha meg nem szabadulsz,
Tám ién es meghalok.

Anyám, iédesanyám,
Kár volna ién nékem
Debrecen mezein
Száraz fán függeni,

Debrecen mezein
Száraz fán függeni,
Késem hüvellyemet
Rozsdával iétetni.

Sziép sárig hajamat
Sziélvel lobogtatni,
Kiét fekete szemem
Hollókval liggatni.

Klézse (Moldva), 1955

236

TISZTA FEKETÉBEN

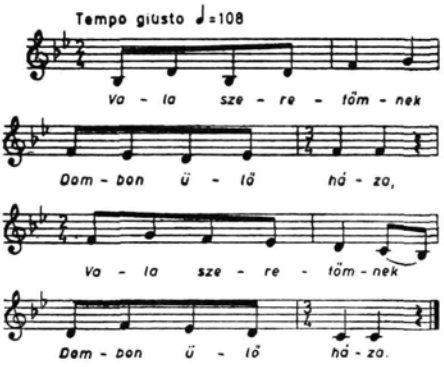

Hat karikán fordul
Sitorgós kapuja,
Hat karikán fordul
Sitorgós kapuja.

Báldog az ajtója,
Dzsiván az eressze,
Báldog az ajtója,
Dzsiván az eressze.

Tükör a tüszeje,
Sillag a kürteje,
Tükör a tüszeje,
Sillag a kürteje.

Páncsika padlása,
Sinor gărăndája,
Páncsika padlása,
Sinor gărăndája.

Éveg ablakjai,
Arany a padzsai,
Éveg ablakjai,
Arany a padzsai.

Évegablak alatt
Edzs édes almafa,
Évegablak alatt
Edzs édes almafa.

Annak az almának
Harminchárom ága,
Annak az almának
Harminchárom ága.

Harminchárom ágán
Harminchárom madár,
Harminchárom ágán
Harminchárom madár:

Ki kékbe, ki ződbe,
Ki tiszta veresbe,
Ki kékbe, ki ződbe,
Ki tiszta veresbe.

Sak az én édesem
Tiszta feketébe,
Sak az én édesem
Tiszta feketébe.

Lujzikalagor (Moldva), 1955

237

VERJE MEG AZ ISTEN

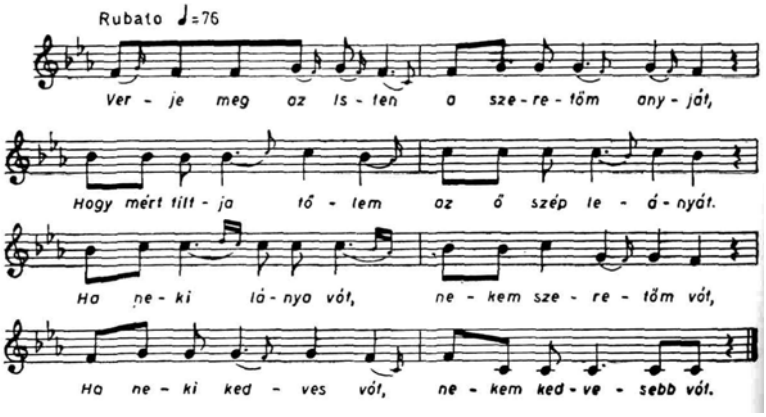

Könnyebb a sziklából poharat faragni,
Mind két igaz szívnek egymástól megválni;
Mikor két igaz szív egymásra haragszik,
Még az édes méz is keserűvé válik.

Istenem, Istenem, én édes Istenem,
Hogy kell a világot búval eltöltenem,
Egy esztendő, kettő búval is eltelik,
De az enyém, a sok, soha el nem telik.

Látod, rózsám, látod azt a száraz nyárfát,
Mikor az kizöldül, akkor megyek hozzád.
Látod, rózsám, látod, nem tehetek róla,
Gyenge szavaidra nem adhatok rája.

Mikor egy szem búza száz kalangyát terem,
Akkor lesz, galambom, hozzád menetelem,
Bizom Isten után, kizöldül az én fám,
Az én régi babám visszajön még hozzám.

Szék (Mezőség), 1967

238

MOLDOVÁNAK SŰRŰ VIZE

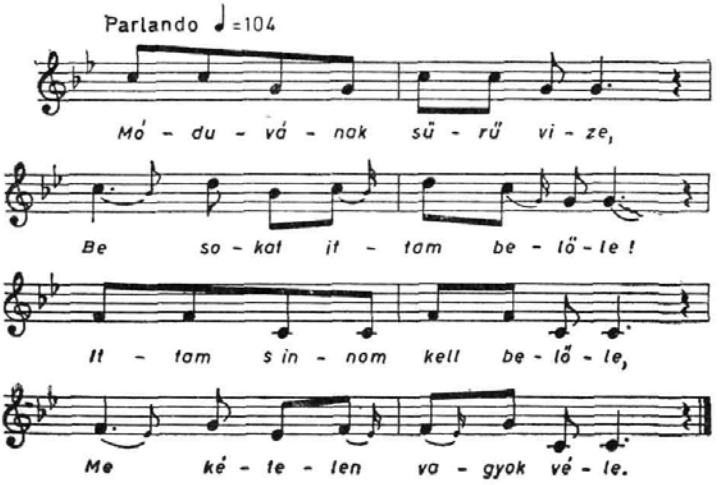

Le van az életem zárva
Móduvának ládájába,
Nincsen annak csíki zárja,
Ha az Isten meg nem szánja.

Bú életem, bánat napom,
Fekete gyász alatt lakom;
A gyászruha illik nekem,
Elsetétült minden kedvem.

Minden lánynak azt tanácslom:
Gyászvirágot ne gyomláljon,
Mer ki gyászvirágot gyomlál,
A kedvese bújdosni jár.

Bükkhavaspataka (Gyimesvölgye), 1960

239

MEGRIKOLTOM, ÉDESANYÁM

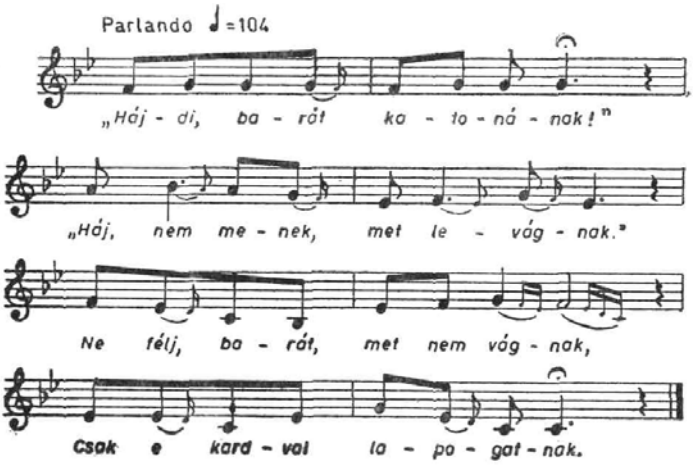

Aval útnak esz indítnak,
Sziép csapokval megtámasztnak,
Könyveidvel megmosgyoznak,
Gyászruhával megtörölnek.

Katonaságim nem bánom,
Csak apám sz anyám szajnálom.
Iédeszapám szok sziép szityka,
Iédeszanyám szok sziralma,

Kit hallgattam, kit szem szoha,
Kit hallgattam, kit szem szoha.
Meghallgatnám, de már kiésző,
Met elmúlt e szok sziép idő.

Menen trupa eléfelé,
Jén isz menek aláfelé,
Jén isz menek aláfelé
Iédeszanyám kapujánál.

Megrikojtam: iédeszanyám,
Jöjjen, nézze meg e ruhám,
Nézzen rivám e gúnyámra,
Nézzen rivám e gúnyámra!

Iédeszanyám, mikor meglát,
Katonagúnyámat szírja,
Iédeszanyám, ne szirasszon,
Nem tellik szok idé múlva,

Le tudom rajzilni rajta,
Le tudom rajzilni rajta,
Nem üszelem rég ideig,
Nem üszelem rég ideig.

Bogdánfalva (Moldva), 1965

240
ELBUJDOSOM, MEGPRÓBÁLOM

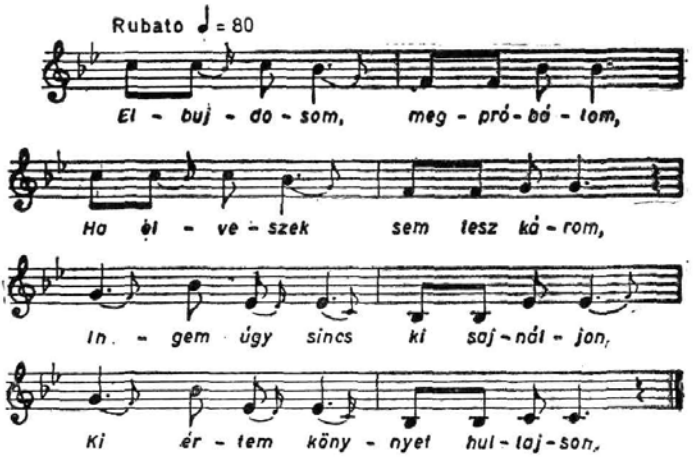

Elbujdosnám, de nincs kivel,
Kenyerem sincsen amivel,
Kérnék kölcsön, de nem kapok,
Mert tudják, hogy szegény vagyok.

Én elmegyek közületek,
Mert köztetek nem élhetek,
Valahára visszatérek,
Még kapjak meg belőletek.

Édes rózsám: vigy el veled,
Ne hadd elmaradjak tőled,
Mert ha elmaradok tőled,
Megszakad a szivem érted.

Elvinnélek, de nem lehet,
Mert idegen földre megyek,
Mert az utak nagyon hosszak,
S a vizek es megáradtak.

Mennyi hosszú útnak pora,
Én szivemnek annyi búja;
Mennyi nagy árvíznek köve,
Két szememnek annyi könnye.

Hasadj meg, szívem, kettőbe,
Hogy vigyenek temetőbe,
Hasadj meg, szívem, haljak meg,
Az egész világ tudja meg.

Háromkút (Gyimesvölgye), 1960

241

HARAGSZIK ÉDESEM

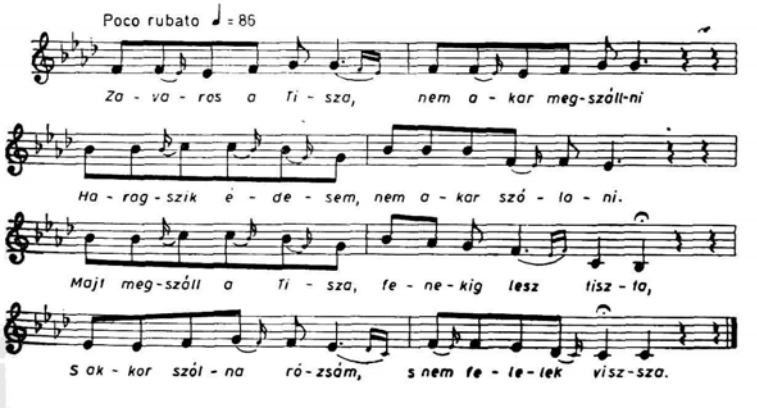

Azt halltam, édesem, hogy el akarc hagyni,
Szeretném megtudni: kihez akarc fogni;
Szeretném megtudni: kihez akarc fogni;
Ki ember gyermekét akarod megcsalni.

Adjon es az Isten szebbet s jobbat, mind én,
Kivel a te szíved sohase nyúgudjék,
Mind éjjel, mind nappal értem bánkodojzék,
Értem bánkodojzék, vélem álmodojzék.

Jobb lett lenne nékem tengeren túl mennem,
Tengeren túl mennem, török rabja lennem,
Kezemen, lábamon vasakat zergetnem,
Korcsú derekamon rabszíjjat üselnem.

Lészped (Moldva), 1955

242

LÁTOD, RÓZSÁM, HOGY NYERGELEK

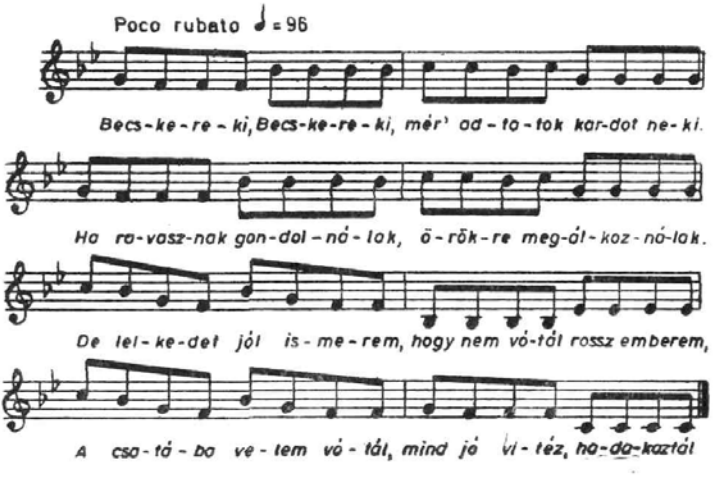

Abrudbánya, Verespatak,
Hidd el, rózsám, hogy itt hagylak,
Látod, rózsám, hogy nyergelek,
Mégse hiszed, hogy elmegyek.
Lovam lába indulóba,
Magam pedig búcsúzóba,
Vess utánam egy pillantást,
Többet úgyse lássuk egymást.

Vágják az erdei útat,
Viszik a szegény fiúkat.
Kit lefelé, kit felfelé,
Egyet se hazája felé.
Őtöznek szürke ruhába,
Viszik a csata zajába,
Kit a golyó, kit a dárda,
Kit éles kard összevágja.

Válaszút (Mezőség), 1952

243

MESSZE FÖLDRE MEGYEK

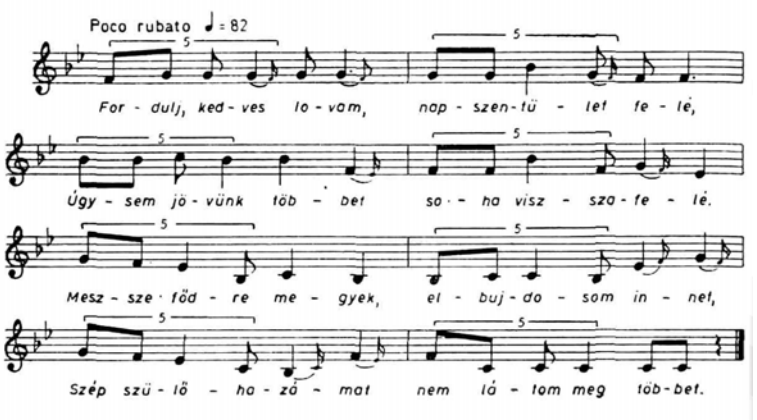

Fúdd el, jó szél, fúdd el, hosszú útnak porát,
Hosszú útnak porát, Fakó lovam nyomát.
Jó ló vót a Fakó, jó a viselete,
Áldja meg az Isten, aki felnevelte!

Porladozik csontja, fekete főd nyomja,
Az én bús szívem is csak a bú rongálja.
Árva vagyok, árva, mint réten a talló,
Kinek ékességit elvette a salló.

Válaszút (Mezőség), 1943

244

BÚ AZ ÉN ÉLETEM

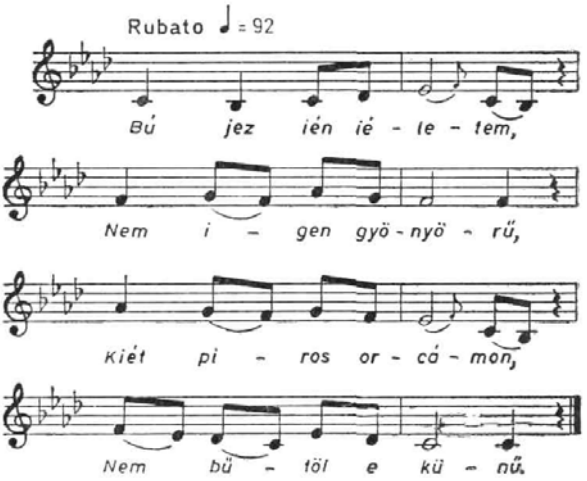

Búsul ez ién szívem,
Nincs ki megbiztassa,
Messze van Debrecen,
Ott ez ién iédesem.

Ne menj el, iédesem,
Ne hagyj el ingemet,
Ne vidd el magaddal
Menden jó kedvemet!

Madarka, madarka,
Ne zavard e vizet,
Ne zavard e vizet,
Hogy igyam belőle.

Háha kihághatnám
Debrecen mezeit,
Csíki palmezeit,
Kálvári hegyeit.

Csíki palmezeje
Gyászba van borítva,
S ez ién iédesemnek
Elhaladt e napja.

Elment e madarka
Idegen országba,
Írja levelibe:
Visszajő tavaszra.

Ha tavaszra nem jő,
Búza pirulásra,
Ha akkorra nem jő,
Szöllyő lágyulásra.

Elment e madarka
Idegen országba,
Írja levelébe:
Menjek el utánna!

Nem menek utánna
Idegen országra,
Meggyászolom itthon
Fekete gúnyába.

Diélig feketébe,
Diélután fejérbe,
Estére kedvemre
Aranyszűny köntösbe.

Klézse (Moldva), 1955

245

AKKOR, SZÍVEM, AKKOR

Zúgadoz ez erdő, sok sziép énekszótól,
Tündöklik e mező sok búzavetéstől.
„Mondd meg nekem, rózsám, mondd meg nekem
nyilván,
Tudjam ki igazán: várjalak-e vaj nem?

Várjalak-e, vaj nem, mikorra várjalak?
Mikor leszen néked visszafordulásod?”
„Akkor, szüvem, akkor, akkor s még akkor sem.
Mikor kapud sarka péndzvel gyükeredzik.

Péndzvel gyükeredzik, gyüngyvel leveledzik,
Akkor, szüvem, akkor, akkor s még akkor sem.”
„Nem vót, soha nem vót, s tudom, nem es leszen.”
„No ha nem vót soha, ingem se várj vissza.”

„Mondd meg nekem, rózsám, mondd meg nekem
nyilván,
Tudjam ki igazán, várjalak-e vaj nem?
Várjalak-e, vaj nem, mikorra várjalak?
Mikor leszen néked visszafordulásod?”

„Akkor, szüvem, akkor, akkor s még akkor sem,
Mikor tüszelyedet sárig gyopár növi,
Mikor kapud előtt tüngyérvásár nyillik,
S e posztónak singjit vasrúdakkal mérik.

Akkor, szüvem, akkor, akkor s még akkor sem,
Mikor egy szem búza tíz kalangyát terem.”
„Nem vót, soha nem vót, tudom nem es leszen ”
„No ha nem vót, szüvem, ingem se várj többet,
Met nem jövök erre s e fekete gyászra.”

Klézse (Moldva), 1955

246

BÁNAT, NEHÉZ BÁNAT

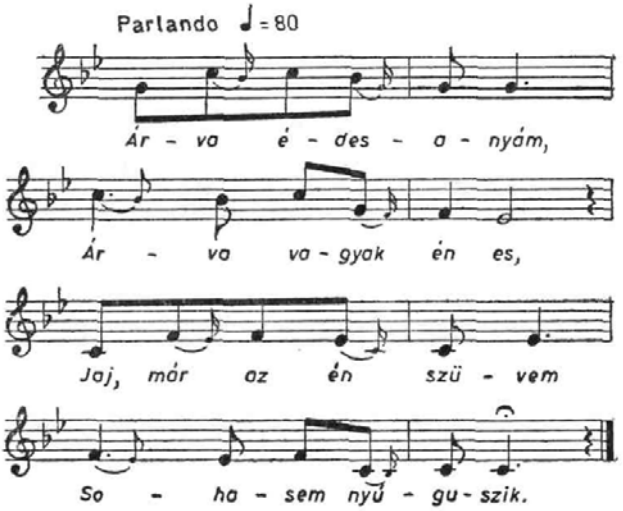

Mind éjjel, mind nappal
Bánatba feredik,
Mind tengernek habja
Mindig hánykolódik.

Anyám, édesanyám,
Átkot vettél reám,
Hogy ne legyen nekem
Soha csendes hazám.

Bánat, nehéz bánat,
Közel ne jejj hejzám,
Méges közel járál,
Szívemre leszállál.

Szívem közepibe
Egy nagy kővárt raktál,
S annak tetejibe
Fekete gyászt húztál.

Gyászos az életem,
Míg a féden élek,
Azétt árva vagyak,
Fédig gyászba vagyak.

Madarka, madarka,
Ne zavard a vizet,
Hogy igyam belőle,
Hogy írjak levelet

Apámnak s anyámnak,
Szűbeli mátkámnak.
Szállj az ablakjára,
S tedd az asztalára!

Hogy mikor belénez,
Essék meg a szüve,
Hogy neki es vagyan
Egy árva gyermeke.

Hogy lássák meg ők es:
Török rabja vagyak,
Török rabja vagyak,
Talpig vasba vagyak.

Megunta két kezem
Hírharangot húzni,

Megunta két lábam
Vasakat zergetni.

Kezemen, lábamon
Rabszijjat üselni,
Karcsú derekamon
Rabszijjat hordozni.

Az idegen földön
Olyan beteg vagyak,
Szomszédim házáig
Alig elámbolygak.

Szomszédim azt mondják:
Talán meg es halak,
Én es azt gondolam,
Meg sem is maradak.

Madarka, madarka,
Csácsogó rigócska,
Csendítsd meg nyelvednek
Gyönyörü szólását,

Fújj az én szüvemnek
Vigasztaló nótát;
Ki megbúsította,
Meg es vígasztalja.

Vagyan atyánk nekünk,
Ki megvígasztalja,
Vagyan atyánk nekünk,
Ki megvígasztalja.

Lészped (Moldva), 1955

247

HA FELMEGYEK KOLOZSVÁRRA

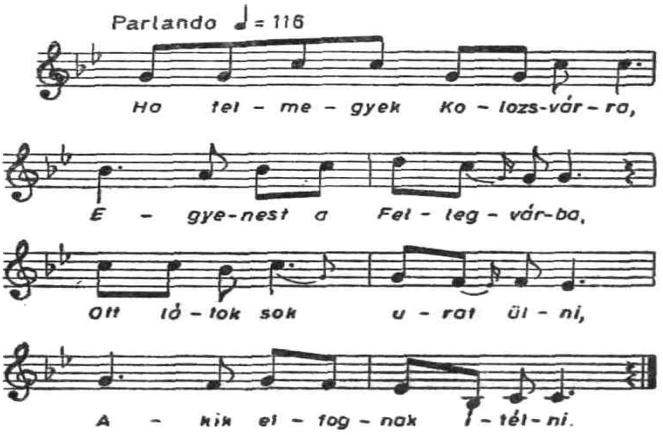

Rám is nyomnak egypár évet,
Szabadulnék, de nem lehet,
Írok haza az anyámnak,
Küldjön párnát rab lányának.

El is jött az édesanyám,
Könnyes szemmel nézett reám,
Sírhatsz, anyám, jajszóval is,
Egy lányod van, rab lett az is.

Zirreg-zurrog a vasajtó,
Most jött be a rabvizsgáló;
Megnézi a börtön falát,
Nem ástam-e ki az alját.

Buza (Mezőség), 1969

248

ZIRREG-ZÖRRÖG A VAS AJTÓ

Zirreg-zörrög a vas ajtó,
Talán jön a tömlec biró.
Megnézi a börtön falát,
Nem ástam-e ki az alját?

Nem is ásom, nem is ásom,
Szabadulásomat várom.
Meg fogok én szabadulni,
Nem fogok én raboskodni.

Magyarszovát (Mezőség), 1970

249

TELIK A SZOLGÁNAK

Telik a szógának, telik esztendeje,
Mondja a gazdája: maradj meg jövőre,
Mondja a gazdája: maradj meg jövőre,
Hajtsd ki hat ökrömet a ződ legelőre.

Egyék meg a kutyák mind a hat ökrödöt,
Hogy a tűz égje meg vasas szekeredet,
Meguntam, meguntam gazdám kovártéját,
Három töpörtyűvel főzött galuskáját.

Nem bírja két lábom a nagy sárba járni,
A gyenge két karom a sok dudvát hányni,
Anyám, anyám, anyám, öreg édesanyám,
Mikor ingem szűlt vót, mé nem szűlt vót követ.

Mikor ingem szűlt vót, mé nem szűlt vót követ,
Ne láttam vóna a sok keserűséget,
Mikor feresztettél gyenge langyos vizbe,
Mé nem feresztettél tiszta forró vizbe.

Mikor bepolyáltál gyenge kis polyámba,
Mé nem takargattál forró parázsába,
Mikor tejet adtál, mé nem adtál mérget,
Ne láttam vóna a sok keserűséget.

Telik a szógának, telik esztendeje,
Mondja a gazdája: maradj meg jövöre.
Nem maradok többet, elmejek én innét,
Eleget szógáltam két gumibocskorétt.

Görbepataka (Gyimesvölgye), 1960

250

HOZD EL, ISTEN, HOZD EL

Hozd el, Isten, hozd el
Kis karácsony napját,
Hogy ne egyem többet
A gazdám cipóját.

Bicskahegyen vágott
Nyüves szalonnáját,
Körme között adott
Nagy marok túróját.

Én innen es látom
A szeretőm házát,
Verje meg az Isten
A benne lakóját.

De ne mindegyiket,
Csak az édesannyát,
Mé tította tőlem
Az ő kicsi fiát.

Ha neki fia vót,
Nekem szeretőm vót,
Ha neki kedves vót,
Nekem kedvesebb vót.

Sántatelek (Gyimesvölgye), 1959

251

MEGUNTAM, MEGUNTAM

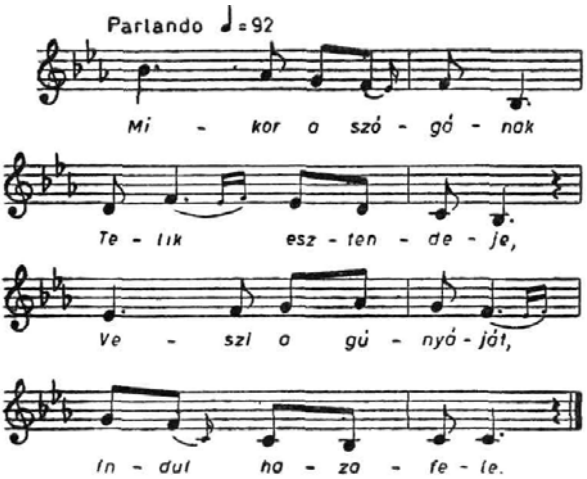

Gazdája azt mondja:
Maradj meg jövőre,
Csapd ki hat ökrömet
Bársony legelőre.

Egyék meg a kutyák
Mind a hat ökrödet,
Égesse el a tűz
Vasas szekeredet.

Meguntam, meguntam
Gazdám kovártélyát,
Három töpörtyüvel
A bőtös laskáját.

Esőt, uram, esőt,
Jó heverő időt,
A szógának nyugvást,
A gazdának morgást!

Napot, uram, napot,
Szép ragyogó napot,
A szógának morgást,
A gazdának nyugvást!

Anyám, anyám, anyám,
Mikor engem szűltél,
Mikor engem szűltél,
Mér nem szűltél kutyát.

Mikor takargattál
Kicsi pólyácskámba,
Mér nem takargattál
Tüzes parázsába.

Mikor csicset adtál,
Mér nem adtál mérget,
Nem ismertem vóna
A keserüséget.

Méra (Kalotaszeg), 1953

252

FALU VÉGÉN VERBUVÁLNAK

Falu végén verbuválnak:
„Csapj fel, öcsém, katonának!”
„Nem menyek én katonának,
Attúl fílek, hogy levágnak.”

„Ne félj, pajtás, me nem vágnak,
Megtesznek majd kapitánynak,
Két-három év nem a világ,
Így telik a katonaság.”

Katona az én életem,
Bal vállamon a fegyverem,
Hogyha én azt megpendítem,
Sír a rózsám keservesen.

Katonának írt a bíró,
A hóhér kezire való.
Hadd el, bíró, még megbánod,
Csúffá teszem a leányod.

Édesanyám, ne járj sírva,
Katonának vagyok írva,
Sirat engem a madár is,
Meghajlik értem az ág is.

Szépkenyerűszentmárton (Mezőség), 1969

253
A PÁVÁNAK HÁROM TOLLA

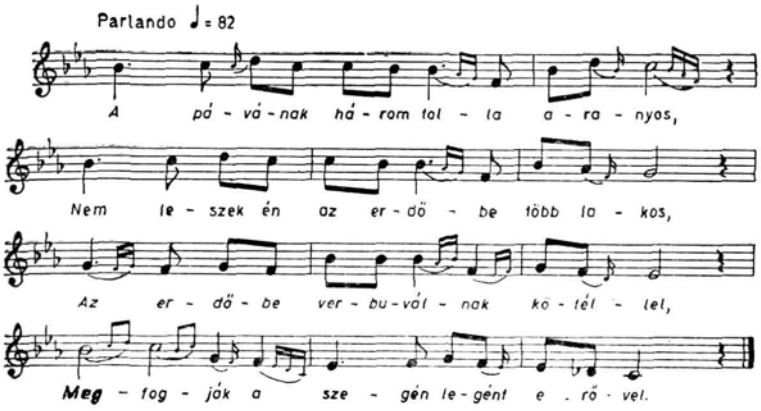

A gazdagnak öt-hat fiat nem bántják,
A szegénynek ha egy is van, elfogják,
Megy utánna apja-annya, siratják,
Kérik vissza száz forintért, nem adják.

Mennyen haza, apám-anyám, azt mondja,
Neveld apró árváidat, hadd hordja.
Verje meg az Isten, ki ezt csinálta,
De még jobban, aki ezt kitalálta.

Magyarszovát (Mezőség), 1970

254

FELESÉGEM OLYAN VAGYON

Házasodjál meg, te Gyurka,
Lessz feleséged Juliska!

Feleségem ullyan vagyan,
Hiét országba híre vagyan.

Kinyeret es jól tud sütni,
Hiétszer kever kovászt neki,

Három napig mind keleti,
Méges keletlen béveti.

Felét veti kemencébe,
Felét e lopát nyelire,

Felit felkeni szemire,
Semmi se marad belőle.

Feje ullyan, mend e bokor,
Szája ullyan, mend e bocskor.

Klézse (Moldva), 1955

255

MEGHÁZASODTAM, TE MISKA

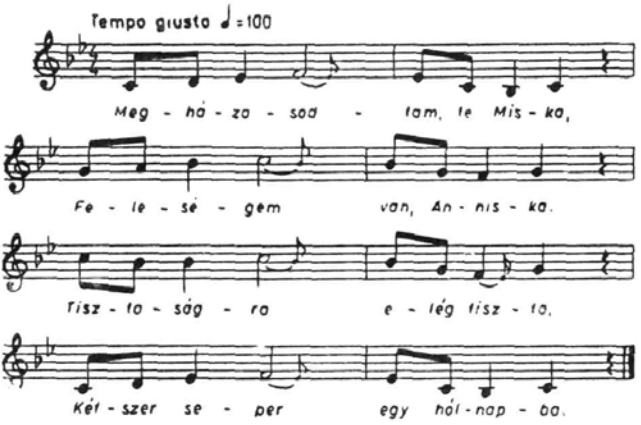

A fejibe olyan tetü,
Mint egy valóságos kescsü,
A szemibe olyan csapa,
Mint egy hat koronás pipa.

Kenyeret es jól tud sütni,
Három napig mind keleti,
Méges keletlen béveti,
Negyed napig mind sütteti.

Kemencéből ha kiveszi,
A szádjára mind felkeni.
Feleségem olyan vagyon,
Hét országra hire vagyon.

Felkel regvel nyólc órakor,
Feje olyan, mint egy bokor.
Az órrába olyan verő,
Mint egy puliszka keverő.

Görbepataka (Gyimesvölgye), 1957

256

AMÍG ÉLEK, BÁNOM

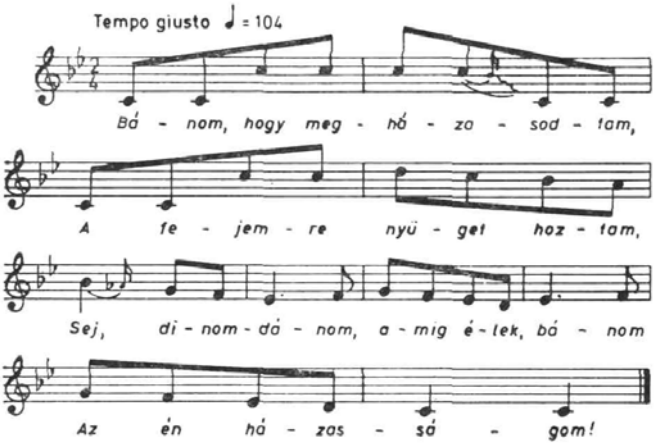

Feleségem olyan tiszta,
Eccer mosdik egy hónapba,
Sej, dinom-dánom, amig élek, bánom
Az én házasságom!

Mikor a tejet kifeji,
A pendelyén átalszűri.
Sej, dinom-dánom, amig élek, bánom
Az én házasságom!

Az én drága feleségem,
Madárijesztő a réten.
Sej, dinom-dánom, amig élek, bánom
Az én házasságom!

A fejibe olyan tetű,
Mint egy valóságos kesztyű.
Sej, dinom-dánom, amig élek, bánom
Az én házasságom!

A szemibe olyan csipa,
Mint egy husz krajcáros pipa.
Sej, dinom-dánom, amig élek, bánom
Az én házasságom!

Kenyeret is jól tud sütni,
Három napig csak keleti,
Sej, dinom-dánom, amig élek, bánom
Az én házasságom!

Ötször-hatszor hevit neki,
Mégis sületlen veszi ki.
Sej, dinom-dánom, amig élek, bánom
Az én házasságom!

Válaszút (Mezőség), 1952

257

NINCSEN MÁR IGAZSÁG

VÉNLEÁNY SIRALMA

Nincsen már igazság sehol az ég alatt,
Az igazság napja má régen ehaladt,
Nem is kéne vinni éfjút katonának,
Az öreg emberek oda jók vónának.

Kiseprem a kipingált házamat,
Megvetem a paplanos ágyamat,
A paplan s a párna a padlást megéri,
A sok bolond legény mégse mer megkérni.

Bárcsak eccer legény eső lenne,
Hogy kiálljak eső eleibe,
Kimennék az utca közepibe,
Karincám szegibe egy belécseppenne.

Bárcsak lenne ulyan törvény:
Leány kérné meg a legényt,
Hogy a legény várakozna,
S a leány csak figurázna.

Isten atta szűzességem,
Kihez menjek immá férjhez,
Fársáng, fársáng, de sok leányt megcsalsz,
De ingem még meg es szomorítasz.

Bükkhavaspataka (Gyimesvölgye), 1960

258

MIKOR LEÁNY VOLTAM

LEÁNYSÁGÁT SIRATÓ ASSZONY

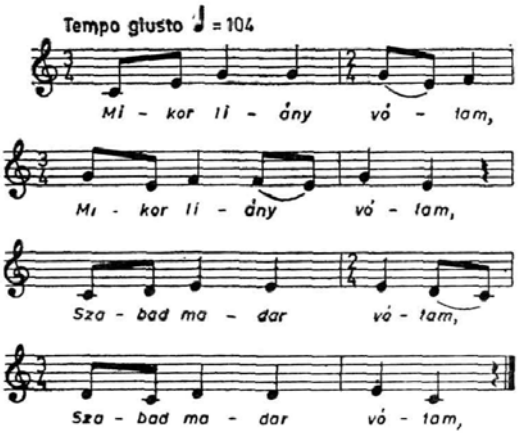

Ha regvel elmentem,
Ha regvel elmentem,
Eszte vissza jöttem,
Eszte vissza jöttem.

Úd szem kiérdett szenki,
Úd szem kiérdett szenki,
Huva jártál, lyányom,
Huva jártál, lyányom.

Csak ányám azt mondta,
Csak ányám azt mondta,
Fekedjél le, lyányom,
E lyánti ágyadba,

Tedd le je fejedet,
Tedd le je fejedet,

E lyánti párnádra,
E lyánti párnádra.

De hod eladódtam,
De hod eladódtam,
Fogatt madar vótam,
Fogatt madar vótam,

Ha délbe elmentem,
Ha délbe elmentem,
Mingyárt visszajöttem,
Mingyárt visszajöttem.

Úd isz arra kiértek,
Úd isz arra kiértek,
Huva jártál, lyányom,
Huva jártál, lyányom.

Ién isz azt feleltem,
Ién isz azt feleltem,
Ién iedeszanyámhoz,
Ién iedeszanyámhoz.

Ányám, iedeszányám,
Ányám, iedeszányám,
Mikor ingem csinált,
Mikor ingem csinált,

Csinálhatott lenne,
Csinálhatott lenne,
Ed mármulykövecskét,
Ed mármulykövecskét,

Moszogatott lenne,
Moszogatott lenne
Dunának nad vize,
Dunának nad vize.

Mikor feresztgetett,
Mikor feresztgetett,
Genge meleg vízbe,
Genge meleg vízbe,

Feresztgetett lenne,
Feresztgetett lenne,
Forró buzgó vízbe,
Forró buzgó vízbe.

Mikor takargatott,
Mikor takargatott,
Genge gyócs ruhába,
Genge gyócs ruhába,

Takargatott lenne,
Takargatott lenne,
Tüzesz párázába,
Tüzesz párázába,

Mikor rengengetett,
Mikor rengengetett,
Kici bölcöckiébe,
Kici bölcöckiébe,

Rengengetett lenne,
Rengengetett lenne,
Hiét sziénig bié füődbe,
Hiét sziénig bié füődbe.

Bogdánfalva (Moldva), 1965

259

AZ KELL, ANYÁM, AZ KELL

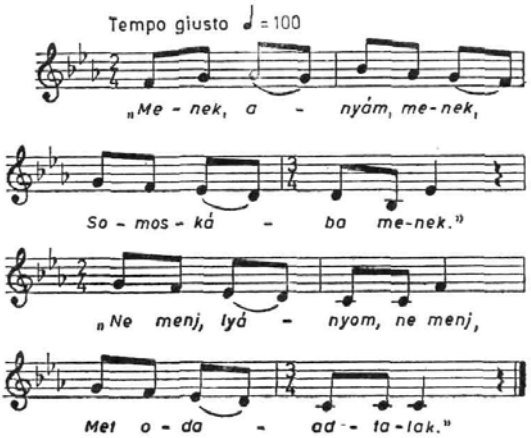

„Kinek, anyám, kinek?”
„Egy csobán legénnek.”
„Nem kell, anyám, nem kell,
Met a hamar felkel,

Met a hamar felkel,
Hamar birgetni kezd.”
„Menek, anyám, menek,
Somoskába menek.”

„Ne menj, lyányom, ne menj,
Met odaadtalak.”
„Kinek, anyám, kinek?”
„E harangozónak.”

„A kell, anyám, a kell,
Met a hamar felkel,
Egyet-kettőt kondít,
Mellyém kondorodik.”

Klézse (Moldva), 1954